

vertoonen, naar die mate zal ook de kans op een ontwrichting van het sleutelbeen grooter zijn. Op uw afbeelding ziet men zeer fraai het sterk vooruitspringen der beide mm. sterno-cleido-mastoideii, waarvan gij ook zelf in uw beschrijving gewag maakt; men voelt als het ware dat deze spieren onder verhoogde tensie staan. Ook vermeldt gij, dat „de twee hoofden van den musc. sterno-cleido-mastoideus beiderzijds zeer duidelijk zichtbaar” zijn. Als dit zoo is en gij met mij een z. g. dubbelzijdige torticollis aanneemt als oorzaak van de ontwrichting, zou het de moeite loonen na te gaan of er inderdaad oorzaken op te sporen zijn, die tot dien eigenaardigen torticollisvorm aanleiding hebben gegeven.

Wat de behandeling betreft, uit dit nieuwe gezichtspunt beschouwd, komt zij neer op een torticollis-operatie aan beide zijden uitgevoerd, temeer daar bij uw gevallen sprake is van een min of meer ernstige vaatbeknelling en pijnlijkheid, en de pogingen om zonder verder ingrijpen de kopjes der sleutelbeenderen door pelottendruk op hun plaats te houden mislukt zijn. Na de operatie zal een blijvende repositie der sleutelbeenkopjes vermoedelijk gemakkelijk tot stand komen; zoo niet dan is altijd nog een poging om door bloedig ingrijpen de sterno-claviculair-gewrichten tot ankyloseering te brengen te wagen, ofschoon ik voor mij de beperking van de beweeglijkheid van den schoudergordel, die hiervan het gevolg is, niet gewenscht vind.

Maar — wij blijven altijd nog met de halsribben zitten.

Met coll. gr.

den Haag, 26 April 1909.

J. GERARD MILO.

BRIEFWISSELING.

GEBOORTEHUIS VAN BOERHAAVE.

Het comité verzoekt ons te willen mededeelen, dat het, dank zij den steun van vele geneeskundigen, er in geslaagd is bijeen te brengen, hetgeen nog ontbrak aan het bedrag, benoodigd voor de herstelling van het geboortehuis van BOERHAAVE. Door 96 deelnemers werd bijgedragen voor een gezamenlijk bedrag van f 358.50; voorts gaven de afdelingen der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst resp. Amsterdam f 50.—, Deventer f 10.—, Gorinchem f 10.—, den Haag f 25.—, Rotterdam f 50.—, Utrecht f 50.—, Wageningen f 5.—, het Leesgezelschap Boerhaave f 10.— en de Vereeniging tot bevordering der geneeskundige wetenschappen in N.-I. f 100.—. Het gezamenlijk bedrag is f 668.50; na aftrek der kosten f 603.56; terwijl eindelijk eenige comitéleden en geneeskundigen hun bijdragen onmiddellijk aan den predikant te Voorhout hebben toegezonden.

Redactie.

INTERNATIONAAL GENEESKUNDIG CONGRES TE BUDAPEST,

29 Aug.—4 Sept. 1909.

De ondergeteekende bericht, dat het voorloopige programma, waaruit in het vorige nummer bldz. 1378 het een en ander vermeld werd, benevens